

“Jullie zullen mijn getuigen zijn”

(Hand. 1,8a)

DEEL 3

oktober-missiemaand 2022

MISSIO

Vicariaat Vlaams Brabant & Mechelen

INHOUDSOPGAVE

JULLIE ZULLEN MIJN GETUIGEN ZIJN'... OK, MAAR HOE ?

Theo Havugimana 3

OM WAT WE ONS EIGEN MAAKTEN AAN ANDEREN DOOR TE SPELEN

Louis Apers 6

DE KRACHT VAN HET SAMEN

Johan Verhegge 11

WOORD VAN LEVEN

Letizia Magri 16

MIJN ONTMOETING MET DE LEVENDE GOD

Linde Wouters 18

MISSIO – GETUIGENIS

Jan De Bie 22

MISSIONAIRE KERK EN JODENDOM

Jozef De Kesel 30

OVER DE GRENZEN HEEN

David Nas 33

MAG IK DAN BIJ JOU

Ann Illegems 38

DE KRACHT VAN HET CHRISTENDOM, DESTRUCTIEF EN/OF HELEND een uitnodiging

Sinem Cakir 42

‘JULLIE ZULLEN MIJN GETUIGEN ZIJN’ (Hand. 1,8a)

MISSIO wil er telkens weer aan herinneren dat deze opdracht, die de Heer aan zijn leerlingen heeft gegeven, ons allemaal aangaat. Maar wat betekent het precies om een ‘getuige’ te zijn ? Met welk doel voor ogen ? Voor wie en op welke manier ?

DE COMPLEXITEIT VAN HET CHRISTELIJKE GETUIGENIS

Het thema van het christelijke getuigenis nodigt uit tot een grondige reflectie, omdat zowel het bestaan als de toekomst van de Kerk ervan afhangen. Paus Franciscus benadrukt dat ‘de Kerk zonder getuigenis niet anders is dan wind’, want waar geen getuigenis is, is geen Heilige Geest’ (Boodschap aan jongeren op 14 augustus 2018).

“Hoe kunnen we getuigen van het Evangelie zodat het niet verward wordt met een commercieel product ?”

In zijn boodschap ter gelegenheid van Wereldmissiedag 2022 schrijft de paus : ‘De Kerk ... heeft geen andere opdracht dan de wereld te evangeliseren door als getuige van Christus op te treden. De identiteit van de Kerk ligt in het evangeliseren.’

Maar hoe kunnen we nog van ons geloof getuigen in een wereld waar angst om anderen met onze opvattingen aan te vallen, niet meer is weg te denken ? Hoe kunnen we getuigen van de Blijde Boodschap in een wereld waarin alle vormen van communicatie ervan verdacht worden de luisteraar te manipuleren ? Hoe kunnen we getuigen van het Evangelie zodat het niet verward wordt met een commercieel product ?

“Waar geen getuigenis is, is geen Heilige Geest”

De missionaire houding van Jezus is hiervoor van doorslaggevend belang : de missie begint bij het bidden. En vanuit de ontmoeting met de Heer wordt de missie voortgezet door naar de mensen te gaan die Hij in alle nederigheid uitnodigt om Hem te volgen. Zijn strategie is niet om te zegevieren door overheersing, maar om liefdevol uit te nodigen. Zijn ogen, oren en handen hebben aandacht voor het verhaal, het lijden, de hoop en de zorgen van de mensen.

GETUIGE ZIJN : EEN LEERPROCES

Gedurende de hele maand oktober worden christenen over de hele wereld uitgenodigd om hun missionaire engagement te vernieuwen. In zijn boodschap voor de Wereldmissiedag 2022 herinnert paus Franciscus aan de band tussen elke gedoopte en de opdracht die de Heer hem toevertrouwt.

Hij schrijft : ‘De leerlingen wordt gevraagd hun persoonlijk leven in het teken van de zending te stellen : ze zijn door Jezus naar de wereld gezonden, niet alleen om de zending uit te voeren, maar vooral om deze ten volle te beleven; niet alleen om te getuigen, maar vooral om getuigen van Christus te zijn. ‘De zending is een levenswijze die dagelijks moet worden beleefd.’

“Getuige zijn is het risico durven te nemen om naar buiten te treden en te vertellen wat je hebt gezien en gehoord.”

Zonder getuigen zal het verhaal uitsterven. Het zendingsmandaat laat zien dat Jezus ervoor wil zorgen dat zijn leerlingen begrijpen dat het hun opdracht is te zorgen voor de

continuïteit van zijn boodschap. Omdat Hij de moeilijkheid van deze opdracht onderkent, belooft Hij hun de bijstand van de Heilige Geest. ‘Gij zult kracht ontvangen, wanneer de Heilige Geest over u komt, en gij zult mijn getuigen zijn in Jeruzalem, in geheel Judea en Samaria, en tot aan de uiteinden van de aarde’. (Hnd 1,8). Dit is geen verlangen of een missie die alleen volbracht moet worden.

“De Kerk heeft geen andere opdracht dan de wereld te evangeliseren door als getuige van Christus op te treden. De identiteit van de Kerk ligt in het evangeliseren.”

Getuige zijn is het risico durven te nemen om naar buiten te treden en te vertellen wat je hebt gezien en gehoord. Getuigen van wat ze hebben gezien en meegemaakt, is een opdracht die de leerlingen samen moeten waarmaken, een missie die in gemeenschap moet worden beleefd.

Het betekent ook durven te aanvaarden dat we geen solisten zijn, maar dat ons getuigenis een gemeenschapsdimensie heeft. Het is zich durven op te stellen in de voetsporen van de Geest die ons uitnodigt om de tekenen van de tijd te lezen, om ‘deze wereld waarin we leven, haar verwachtingen, haar verlangens, haar vaak dramatische karakter te kennen en te begrijpen.’ (Gaudium et Spes 4)

“Getuigen is een opdracht die de leerlingen samen moeten waarmaken, een missie die in gemeenschap moet worden beleefd.”

PAULINE JARICOT, EEN INSPIRATIEBRON VOOR ONZE TIJD

Een getuigenis is meer dan een loutere mededeling. Het is een proces dat tot volledige ontplooiing komt door de ontmoeting tussen de leerling en zijn meester. Om van Christus

te getuigen, moet je een persoonlijk contact met Hem hebben, door middel van gebed. Gebed is het begin- en het eindpunt van elk zendingsinitiatief.

“De Kerk is zonder getuigenis niets anders dan wind”

Daarvan getuigt het leven van Pauline Jaricot (1799-1862), de stichteres van Missio (de Pauselijke Missiewerken), die op 22 mei 2022 in Lyon zalig werd verklaard.

Ze integreerde die dynamiek in haar leven. Enerzijds trok ze zich vaak terug in gebed. Anderzijds bracht precies dat gebed haar dichter bij de wereld. Het gebed maakte dat ze meer aandacht had voor de zieken, voor verstoten kinderen, voor prostituées ...

Voor Pauline werd een waar gebed pas voltooid doorheen concrete daden en doorheen solidariteit met mensen in nood. Zo stichtte ze het universele solidariteitsfonds van de Kerk, waardoor tot op de dag van vandaag miljoenen getuigen de Blijde Boodschap verkondigen en de vreugde van het Evangelie overbrengen in de hele wereld.

Ze zegt dat ‘de liefde van God kleine daden groots maakt. Maar zonder liefde hebben de mooiste daden geen schoonheid en leven’.

(J. Serval, *Un autre visage. Textes inédits de Pauline Jaricot*, Ed. du Chalet, Lyon, 1962, blz. 126)

Theo HAVUGIMANA
september 2022

(artikel verschenen in ‘Pastoralia’, sept. 2022)

‘OM WAT WE ONS EIGEN MAAKTEN AAN ANDEREN DOOR TE SPELEN’

Louis Apers is diaken in Mechelen. Er zit best wat muziek in zijn warme parcours. Louis, vertel het ons. Neem ons op sleeptouw !

Momenteel ben ik al 10 jaar vrijgesteld permanent diaken in de Catharinaparochie te Mechelen. Het is een rijke tijd geweest, met vele gezichten. Samen met mijn vrouw Beatriz zijn we in 2013 gestart met een winteropvang in het Groot Begijnhof met 12 bedden.

Onder het waakzame oog van wijlen Mgr. Leon Lemmens hebben we ons diaconale hart opengesteld voor mensen in nood. We hadden daar al wel wat ervaring mee. We hadden toen al acht jaar gewerkt in de nachtwelkom van Poverello Brussel, in de Marollen. Vanuit de Mechelse parochies kregen we veel steun bij deze taak. De vrijwilligers waren zeer sociaal bewogen personen, die de kracht van een gemeenschap begrepen. Er ging wel iets van uit !

“Op een eenvoudige manier konden mensen thuiskomen in een huiselijk kader.”

Vaak moest er gewacht worden tot de papieren in orde werden gebracht door het Sociaal Huis, waardoor deze personen toch een hele tijd deel uitmaakten van ons

dagelijkse leven. Het was een zeer directe manier om het Evangelie te beleven. “Geef aan wie je iets vraagt”, werd een dagelijkse realiteit.

De Voorzienigheid hebben we nooit zo sterk ervaren als in die periode. Aan de ontbijttafel werd er besproken wat we nodig hadden, en tegen de middag stond het al klaar voor de deur. Dat gebeurde zo vaak, en zonder dat de vraag moest gesteld worden. De communicatie werd waargenomen door de Geest!

Hoe graag we dit project ook deden, na drie jaar en een half ging de stad Mechelen er zich mee moeien. In 2017 hebben ze zelf een winteropvang opgericht en moesten alle sociale diensten eventuele kandidaten voor de opvang doorgeven aan het Sociaal Huis. Gelukkig hebben we het mooi gerenoveerde huis kunnen doorgeven aan het Koraalhuis. Dat is een inloophuis tijdens de dag waar mensen op verhaal kunnen komen, en waar ik vanaf het begin van mijn diaconaat me voor heb ingezet.

“De Voorzienigheid hebben we nooit zo sterk ervaren. Aan de ontbijttafel werd er besproken wat we nodig hadden, en tegen de middag stond het al klaar voor de deur.”

Na zo’n intense periode die afloopt in je leven, maak je terug de balans op. We hebben even getwijfeld om Mechelen te verlaten, op zoek naar de volgende diaconale uitdaging. Toch lieten de mensen ons hier niet los, en leefden we voort in de gedachten van vele mensen. Ik werd ambulantly diaken, waar ik veel mensen bleef ontmoeten op persoonlijke basis.

“De communicatie werd waargenomen door de Geest !”

Mijn liturgische taken als diaken van de Catharinaparochie heb ik ook altijd met veel vreugde gedaan. In Sint-Rombouts kon in echt mijn geloofsinzet een plaats geven, en werd ik een onderdeel van de dienst aan de Heer. Het is een plek waar zoveel gebeurt, en waar er een internationale instroom is van gelovigen. Het is eveneens een plaats waar men vanuit verschillende kerkelijke niveaus de eucharistie komt vieren. Om die in goede banen te leiden was er een constante nodig, waar deze instanties terecht konden.

Deze liturgische diversiteit is voor mij een bron van grote vreugde geworden. Het is een privilege om de Vlaamse kerk in al zijn facetten mee te maken.

Een volheid van hedendaagse christelijke geloofsbeleving komt er aan bod: een vesperdienst, een Te Deum, een priesterwijding zijn allemaal bevoorrechte momenten om deel van uit te maken. Het geeft hoop aan een diakenhart, dat er een plek bestaat waar je Christus aan den lijve mag ondervinden.

Een jaar geleden kreeg ik de vraag van onze hulpbisschop of ik een pastorale taak in Borgerstein wilde opnemen. Dat is een instelling voor mensen met een beperking en ouderlingen. Het is een zeer grote instelling, die net op het punt stond te verhuizen toen ik daar begon. Deze opdracht heeft me teruggebracht naar de kleine mens, die ik sterk in mijn hart draag. Door de grootsheid van de instelling heb ik het gevoel dat ik nog maar net de kennismakingsronde heb afgewerkt.

“Het is een privilege om de Vlaamse kerk in al zijn facetten mee te maken”.

Bij veel van de ouderlingen zit het geloof nog sterk verankerd in hun wezen. De pastorale gesprekken zijn diep menselijk, maar bijna altijd met een gelovig randje. Op aswoensdag heb ik dat mogen ervaren. Het is een dag dat ik de hele Catharinaparochie rondfiets om op verschillende plaatsen de Vasten in te zetten met een askruisje. Borgerstein was dit jaar ook één van deze plekken waar ik langskwam. Ik ben er twee uur later dan gepland weer kunnen vertrekken. Deze jaarlijkse gewoonte met zijn diepgaande symboliek bleek nog zo sterk geworteld te zijn bij de bewoners. Vele personen die niet naar de wekelijkse misviering komen stonden erop om het askruisje te ontvangen. Het was een moment dat zij die wat afstand hadden genomen van het geloof, er terug bij hoorden. Het was dan ook een genade om daar instrument van te mogen zijn.

OVER INSTRUMENTEN GESPROKEN

Mijn diaconaat, ja zelfs heel mijn geloofsgroei is altijd hand in hand gegaan met mijn muzikaliteit. Net zoals mijn geloof heeft muziek altijd centraal gestaan in mijn leven. Het zijn complementaire krachten die elkaar versterken. Van mijn 11 jaar zong ik in het Antwerps Kathedraalkoor. Daar is de muziek in het geloof, of het geloof in de muziek gekropen. Daar ben ik nog niet uit. Op mijn Aanvaarding voor het diaconaat had ik wijlen kapelmeester Jan Schrooten uitgenodigd. Sommige mensen van de opleiding vonden dat een ongewone keuze, maar voor mij was hij één van die personen die mij tot daar gebracht had. “Zingen is tweemaal bidden”, zeggen ze wel eens!

“Het was dan ook een genade om daar instrument van te mogen zijn.”

Toen ik op 15 jarige leeftijd toetrad bij de Scouts was deze keuze door iets vooraf gegaan. Het had te maken met de grote indruk die de “Grote Trek” naar Scherpenheuvel op me had achtergelaten. 57 km op weg naar Maria, met trommel en doedelzak voorop. Kon ik weten dat decennia later het een toekomstperspectief blijft voor mijn levenswandel? Toen de bezieler van deze bedevaartstocht in 2001 kwam te overlijden had ik de mogelijkheid om zijn Schotse doedelzak uit 1956 over te nemen.

Zijn beste vriend heeft me dan op weg gezet om dit koppige instrument eigen te maken. Het heeft vele deuren geopend, maar ook vele harten. Ondertussen speel ik zeven verschillende doedelzakken, en is het een passie geworden die ik uitdraag.

In mijn diaconaat heeft de muziek een voorname plaats gekregen. Bijna in al mijn pastorale activiteiten wordt ze opgenomen. Zo ben ik mede cantor in de kathedraal, regel ik mee de zang voor Eerste communie en Vormsel, en speel ik doedelzak op feestelijke gebeurtenissen.

Het heeft een positieve impact op het pastorale leven, en het draagt bij tot veel enthousiasme en hoop voor de Kerk van vandaag. Misschien wordt het beter verwoord in dit gedicht dat ik schreef over de doedelzak:

Het hout dat eens je schouder streelde,
staat nu tegen mijn schouder uit te wenen.
De ebben golven heen en weer tegen m'n romp,
ze drukken de pijn uit, de onmacht en de leegte,
die men tastbaar waarneemt tijdens het spelen.

Meestal ben je mijn zwijgzame metgezel,
je aderen wachten zoor op wat natte warmte,
achter je zwangere gestalte, hoor ik je zingen,
de gekende deuntjes, de lust der armen.

Jij draagt mijn levensadem uit,
en ik draag jouw onmacht als een gezwel met me mee.

Samen geven we vorm,
aan wat ons vervreemde.
Samen nemen we de draad weer op,
Om wat we ons eigen maakten,
aan anderen door te spelen.

Louis APERS
september 2022

‘DE KRACHT VAN HET SAMEN’

Onze ervaring met de vrienden in de overstromingsgebieden in Wallonië hebben ons in de voorbije maanden zoveel keer aangetoond dat het samen een kracht voortbrengt.

Of zoals Jezus ooit zei, en het neergeschreven werd in het Evangelie:

‘waar één of twee in Mijn naam samenzijn, daar ben Ik in jullie midden.’

Johan Verhegge woont in Wezemaal.

Hij is *vrijwilliger* in de Focolarebeweging:

We waren met velen samen, dat is duidelijk.

Wekelijks hebben we met een groepje van negen personen een online vergadering gehad, om alles te bekijken, de behoeften te begrijpen en te zien wat ons ter beschikking werd gesteld.

We begonnen ooit met enkelen, maar geleidelijk kwamen er extra mensen bij. Zo zijn er vandaag ook drie personen van Chenée zelf, die er zijn bijgekomen.

“Jezus onder ons” zorgt dat er een continuïteit ontstaat, en dit geeft moed aan zij die er ooit mee begonnen, maar niet goed wisten waarmee ze begonnen.

Dit “samen” is er ook één van belangeloosheid, ten dienste staan, doen wat we kunnen, mekaar helpen... dit is in Zijn naam.

“Dat Hij onder ons was hebben we in heel veel kleine dingen ervaren”.

Enkele weken terug hebben we een moeder en haar zoon helpen verhuizen, terug naar haar huisje dat volledig gerenoveerd werd. We dachten: dit wordt een kleine verhuis, maar achteraf gezien was het toch zwaarder dan we dachten. Alles -zonder lift- moesten we naar beneden brengen, van de tweede verdieping. We deden het graag en met veel liefde. We reden een eerste keer naar haar huis, en toen we daar aankwamen was er geen plaats voor de deur, want die lag vol afval dat nog moest opgehaald worden door de gemeente. Dus ja, we konden een beetje verder parkeren. We waren net geparkeerd toen een vrachtwagen stopte om het vuil op te halen, en tien minuten later konden we toch onze auto parkeren voor de deur. Oef... Een knipoo van hierboven die zegt, ‘Ik ben er ook nog om voor jullie te zorgen’.

‘Ik ben er ook nog om voor jullie te zorgen’.

We keren terug om een tweede lading op te halen. Alweer was er geen parkeerplaats voor de deur, maar wel honderd meter verder.... We parkeren ons, en we gaan naar de voordeur. Op

dat moment komt de chauffeur van de wagen voor de deur om weg te rijden... Zo konden we terug voor de deur parkeren. God organiseert zich goed om ons te helpen...

‘Op andere momenten hebben we ook ervaren dat Hij ook overvloedig geeft.’

Enkele weken geleden hebben we een familiefeest gehad in Chenée met vele mensen die we in de laatste maanden hebben ontmoet. Het was een moment van wederzijdse dankbaarheid. Iemand van ons heeft op een bepaald moment het idee gehad om een bloemenbedrijf te contacteren: om wat bloemetjes om die dag op te fleuren. Als we die gingen halen, kregen we een auto vol bloemen ! Genoeg om iedereen die langskwam blij te maken met een boeket bloemen.

‘Hij zorgt voor het honderdvoud...’

De dag zelf hadden we wat eten voorzien, en mensen gevraagd om wat mee te brengen. Het was geen klein eenvoudig buffet, maar een rijkelijk gevarieerd buffet, echt een feestmoment waardig. Mensen waren blij en verrast dat ze feestelijk werden ontvangen, en van de overvloed hebben we mensen kunnen blij maken, doordat ze ook eten konden meenemen naar huis. Er bleef niets over, zelfs geen 5 korven brood...

We blijven nu ook verder geloven dat Hij met ons is en ons zal helpen waar nodig. Elke nood die we horen, beangstigt ons soms. We vragen ons af: waar zullen we dit vinden ? Maar steeds hebben we tot nu toe alles kunnen geven wat werd gevraagd. “Geef en je zal gegeven worden”, ook daar zorgt Hij voor.

‘Geef en je zal gegeven worden’

Sedert lang zamelen we kledij in, in Rotselaar, om mensen te helpen. Op het feest in Chenee hebben we onze ‘Fagotof’-winkel naar Chenée verhuisd. Heel wat zomerkledij werd uitgedeeld. Het was een winkel waar je kon kiezen, of iemand hielp je te kiezen, maar je moest niet betalen. Dankjewel.

Dus je zult wel begrijpen dat de kracht van het SAMEN voor ons iets heel speciaal is geworden. We durven ons engageren, we durven ons in het onbekende gooien om de mensen uit Chenée, met wie we op weg zijn gegaan verder te helpen.

We hebben al meubels die we hadden gebracht, terug meegenomen, omdat de bewoners tijdelijk minder plaats hebben om te stockeren vanwege de werken.

Of iemand die snel reparatiewerken moest doen na een hevige stortbui, het geld gegeven dat ze onmiddellijk alles in orde kon brengen.

'DE KRACHT VAN HET SAMEN'

Ik wil met jullie mijn laatste avontuur in het Luikse delen, terugkomend van Chenée, aan de samenloop van de Vesder en de Ourthe.

Ik heb een emotionele dag achter de rug.

Zestien weken geleden werd deze streek overspoeld door de kracht van water. Huizen werden onbewoonbaar, en zijn dit ook nog vandaag. We konden dit met onze eigen ogen zien, dat er hard gewerkt wordt om terug naar het normaal te gaan, maar er is nog een lange weg te gaan. Je rijdt door de lange straten waar elk huis, honderden naast elkaar, getroffen zijn.

Met een camionette vol samengebrachte goederen en ingekocht voedsel trokken, Fred, Jan en mezelf terug naar Chenée. Een plaatsje in Luik waar we ons steeds meer thuis voelen, of ook weer niet...

Iedere keer opnieuw denken we dat de situatie erop vooruit zal gegaan zijn, maar toch zien we mensen nog steeds poetsmateriaal komen halen, een maaltijd, door het leger bereid, een verw warmer, een deken, een kookplaat.

Vandaag vroeg Delphine ons om bij Fabienne en Georges langs te gaan, om een frigo te brengen, en zelfs één te vervangen die onbruikbaar was geworden. Het contact met hen heeft mij terug geraakt.

We reden naar Fabienne, een jonge vriendelijke dame, in het centrum van Chenée, een centrum dat helemaal overspoeld werd tot aan de eerste verdieping. Ze ontving ons met een grote glimlach en een grote dankbaarheid. We brachten de frigo tot in haar woonplaats. Afgekapte muren, meubels die scheefgetrokken waren, een zetel, een kleine tafel, ...

Ze vertelt ons dat het op is, ze geen uitweg ziet op korte termijn, het moe is om steeds opnieuw te moeten spreken over haar situatie. De verzekering is geweest, en nu moet ze wachten, ze weet niet hoe ze moet beginnen om terug elektriciteit in huis te hebben, water, gas... We vragen haar hoe we nog kunnen helpen, wat ze graag snel zou hebben, en ze zegt : 'kookpotten, om eten te kunnen maken'...

Ze werkte in een ondergelopen rusthuis, maar heeft nu geen loon meer omdat de juiste papieren niet waren ingevuld. Haar fierheid heeft ze reeds begraven, en ze moet dus wel afhangen van het eten dat ze krijgt in het centrum... Daar word je stil van, en weet je waarom het goed was om haar vandaag te ontmoeten. We beloofden voor haar kookpotten te halen, en dat ze verder mag rekenen op onze hulp, jullie hulp...

We reden verder naar Georges. Een oudere man, moeilijk te been. We brachten hem een frigo en een microgolfoven. Ook hier zelfde situatie, afgekapte muren, onleefbaar gelijkvloers, dus moet hij, ondanks zijn slecht te been zijn, steeds de trap op, en boven leven.

We vroegen hem hoe we hem nog konden helpen, hij zei : 'ik zoek nog een elektrische kookplaat om te kunnen koken, en vooral zegt hij nog een ton vol met ... courage'. Met plezier ging hij op de foto om ons te bedanken. Wacht zei hij ik heb nog iets voor jullie, en hij stopte ons het volgende papier in onze handen, waar hij zijn dankjewel had opgeschreven:

“Aan u, die op de een of andere manier uw tijd of aandacht hebt gegeven om mij op te beuren toen ik op één knie zat, zeg ik een groot dank u wel.

In de morele nood waarin ik mij bevind, ondanks mezelf, alle referentiepunten van mijn bestaan verloren heb en geconfronteerd ben met een situatie die mij te boven gaat, dwing ik mijzelf, met de steun die ik van mooie mensen mocht verwachten, een droom te geven aan dit gedeeltelijk gebroken stukje leven.

Wat ik de afgelopen weken heb meegemaakt, heeft mijn leven op z'n kop gezet. Ik heb echter kunnen vaststellen dat er te midden van deze klimatologische beroering nog mooie zielen zijn en ik ben blij dat ik omringd ben door deze mensen die de harten van hun medemensen weten te raken door alle dimensies van hun mens-zijn aan te spreken. In de wereld van vandaag is dit meer dan essentieel.

Dank je dat je een van hen bent.

Ik weet niet waar mijn pad heen gaat, maar ik loop beter als mijn hand de jouwe omklemt' (Je zult het herkennen)."

Georges

Ik wilde dit met jullie delen, velen die deze mensen reeds hebben gesteund. Maar het is niet af, ze hebben onze hulp en solidariteit nog steeds nodig.

Johan VERHEGGE

september 2022

johan.verhegge@gmail.com

Een link naar een filmpje dat werd gemaakt :

<https://youtu.be/5Cm84-oISN4>

WOORD VAN LEVEN

Het maandelijkse 'Woord van leven', uitgegeven door de Focolarebeweging, is een zin uit de Bijbel met een uitleg die wil helpen om de woorden in concreet leven om te zetten. De tekst wordt in 90 talen vertaald en bereikt wereldwijd miljoenen mensen. "God heeft ons niet een geest van lafhartigheid gegeven, maar een geest van kracht, liefde en bezonnenheid." (2 Tim 1, 7), is het 'Woord van leven' voor de maand oktober, en komt uit de liturgie (tweede lezing) van zondag 2 oktober 2022 :

De brief waaruit dit Woord van leven is genomen, wordt beschouwd als een soort geestelijk testament van Paulus. De apostel zit in Rome in de gevangenis, wachtend op zijn vonnis. Hij schrijft aan Timoteüs, een jonge leerling en medewerker van hem, die verantwoordelijk is voor de complexe christelijke gemeenschap van Efeze. Paulus' schrijven bevat aanbevelingen en adviezen, niet alleen voor Timotheüs maar voor alle leden van de gemeenschap. Paulus zit gevangen omdat hij overal het Evangelie predikt, en hij ziet dat Timoteüs aarzelt en terugdeinst voor de gevaren en de moeilijkheden die zijn taak en bediening met zich meebrengen. Hij moedigt hem aan om de beproevingen het hoofd te bieden en een betrouwbare gids te zijn voor de gemeenschap. Het is voor Paulus en Timoteüs niet vanzelfsprekend om te lijden vanwege het Evangelie, maar als dit getuigenis mogelijk is, is het omdat het berust op de kracht van God.

"God heeft ons niet een geest van lafhartigheid gegeven, maar een geest van kracht, liefde en bezonnenheid."

Paulus wil getuigen van het Evangelie. Het is duidelijk dat het niet persoonlijke talenten en vaardigheden zijn die de verkondiging van het Woord garanderen. Evenmin zijn het de persoonlijke tekortkomingen en grenzen die de verkondiging beperken. Nee, het zijn de gaven van de Geest, die dat mogelijk maken: kracht, liefde en bezonnenheid. Liefde staat in deze opsomming tussen kracht en bezonnenheid. De naastenliefde is blijkbaar voor Paulus de manier om zowel kracht als bezonnenheid te tonen. Met de term bezonnenheid wordt uitgedrukt dat elke situatie vraagt dat je wijs bent en dat je altijd klaar staat om die het hoofd te bieden. Timoteüs kan, net als elke leerling, het Evangelie verkondigen met kracht, naastenliefde en bezonnenheid, ook als dat meebrengt dat hij zal lijden voor het Evangelie.

Ook wij zullen wel de ervaring kennen ontmoedigd te raken als het beleven en getuigen van het woord van God moeilijk is. Soms zullen we echt niet weten hoe we met bepaalde situaties moeten omgaan.

Op die momenten kunnen we een beroep doen op de aanwezigheid van Jezus in ons. Chiara Lubich, stichteres van de focolarebeweging, schreef ooit het volgende:

“Wetende dat Jezus in ons handelt, hoeven we dus nooit geblokkeerd te raken en niet passief af te wachten, maar kunnen we onszelf naar buiten richten. Hij helpt ons om ons één te maken met dat wat God van ons vraagt, om de plichten onder ogen te zien die onze roeping van ons vraagt. De genade van Jezus is in ons. Onszelf naar buiten richten, en ons helemaal geven dus. Jezus zal in ons steeds die speciale eigenschappen ontwikkelen die we nodig hebben om van Hem te getuigen in het kader van de taken en opdrachten die ons zijn toevertrouwd.”

Kracht, liefde en bezonnenheid: drie deugden van de Geest die we verkrijgen door die aan God te vragen en door ons geloof concreet te beoefenen in onze relatie met anderen.

Pater Justin Nari uit de Centraal-Afrikaanse Republiek zag zich op een gegeven moment met de dood bedreigd. Hij had een duizendtal moslims in bescherming genomen door hen in zijn kerk veiligheid te bieden. Op deze manier hoopte hij dat ze zouden ontkomen aan vergeldingsacties van milities in zijn land. Een aantal keren gaven de leiders van de militia hem het bevel om zich over te geven, maar om een bloedbad te voorkomen, bleef de pater zolang mogelijk met hen praten. Op een gegeven moment kwamen ze opdagen met vier vaten, samen veertig liter benzine. De soldaten dreigden hem levend te verbranden als hij de moslims niet aan hen zou uitleveren.

“Met mijn broeders heb ik de laatste mis gevierd – vertelt pater Justin – en daar moest ik denken aan Jezus. Wat zou Hij in mijn plaats hebben gedaan? Hij zou zijn gebleven en zijn leven hebben gegeven. Wij besloten hetzelfde te doen.” Aan het einde van de mis kwam er een onverwacht telefoontje: het leger van de Afrikaanse Unie was in de regio aangekomen, in een nabijgelegen stadje. Pater Justin is hen tegemoet gered, en samen zijn ze naar de parochie gekomen; er waren nog maar dertien minuten over voordat het ultimatum verstreek, dertien minuten die het leven van allen hebben gered zonder bloedvergieten.”

(Uit: 'Eenheid is de naam van de vrede', M. Maltese, Città Nuova, 2020, pp29-30)

Letizia MAGRI

MIJN ONTMOETING MET DE LEVENDE GOD...

...EN DE HOUDINGEN DIE HEM DEDEN VINDEN

**Linde Wouters is echtgenote en moeder van vier.
Ze blogt op: www.onsthuis.org**

“Ik ben een doodnormale vrouw van begin de dertig (met enkele eigenschappen van een gekkin, dat wel), die in één aspect abnormaal is. Ik geloof namelijk in de Drie-Ene God die ons gered heeft en ons een plaats heeft bereid in het Paradijs.”

Hoe ik tien jaar geleden tot het Rooms-Katholieke geloof ben gekomen na twintig jaar agnosticisme (of eerder ‘doen wat iedereen doet’, en onbewust de assumpties aannemen die in de maatschappij heersen)?

God heeft mij gezocht. Ik kan het niet anders omschrijven. Ik heb God niet gezocht, maar Hij heeft mij gezocht.

Als ik het traject van de laatste tien jaar bekijk, ben ik verbluft door de macht van Gods heilige arm. Traag maar zeker heeft Hij me gevormd in alle aspecten van mijn leven; wat ik denk, wat ik doe. Hij heeft mij werkelijk gehaald uit een domein van zonde en dood. Zoals de vader zegt in de parabel van de verloren zoon: “Haalt het gemeste kalf en slacht het; laten we eten en feestvieren, want deze zoon van mij was dood en is weer levend geworden, hij was verloren en is teruggevonden.” (Lc. 15:23-24)

Het traject zelf van mijn bekering ga ik hier niet omschrijven (ik deed het vorig jaar in een [interview op Radio Maria](#)).

“God heeft mij gezocht. Ik kan het niet anders omschrijven. Ik heb God niet gezocht, maar Hij heeft mij gezocht”

Hier stel ik me de vraag: hoe komt het toch dat mij zo’n verbluffende bekering te beurt is gevallen?

Het moge duidelijk zijn dat dat niet aan enige verdienste van mezelf is toe te schrijven. Ik heb Gods komst in mijn leven absoluut niet ‘verdiend’. Maar wel heb ik, geloof ik, op een bepaalde manier opengestaan voor Gods werking, waardoor mijn bekering gefaciliteerd werd. De vraag is dus: hoe kunnen we meewerken met de genade? Welke houdingen zorgen ervoor dat God kan werken in onze ziel?

Ik heb vier antwoorden kunnen bedenken op die vraag, vier houdingen die bevorderlijk zijn om God te zoeken en te vinden in het leven.

BEROUW

De eerste houding is die van berouw.

De woestijnvader Paphnutius verhaalt van een notoir slechte vrouw – Thaïs – die, nadat ze geïnterpelleerd werd over haar slechte levenswandel, prompt tot inkeer kwam. Gedurende drie jaar had ze haar menigvuldige en grote zonden voor ogen en bad ze op haar knieën: “Gij, die mij geschapen hebt, ontferm u over mij!”, zich ervan bewust dat ze niet waardig was Gods heilige naam met haar onreine lippen te noemen. In een visioen werd daarna duidelijk welke plaats deze bijzonder berouwvolle vrouw in de hemel zou innemen: een kostbaar en prachtig rustbed, dat door vier heilige maagden van uitstekende schoonheid en luister bewaakt werd.

Boetvaardigheid is met andere woorden alles. God kan niet werken bij de mens die zijn hart verhardt, die niet in eerste instantie berouw heeft over zijn eigen slechte daden. Ik denk dat de

heiligen, hoezeer ze ook in tijden van crisis van de Kerk hebben geleefd (en dus objectief gezien in aanraking kwamen met veel slechte daden van *anderen*), altijd hun innerlijk oog

gericht hielden op de grote zondaar die ze zelf waren. En dat is een geheim voor de werking van de genade.

“Boetvaardigheid is alles.”

GEEN VERDIENSTE

De tweede houding is een besef Gods gaven niet verdiend te hebben.

We leven in een tijd van het idee recht te hebben op van alles: als mens heb ik recht op een goede behandeling, recht om niet te veel te lijden, recht dat het goed met me gaat. Met mijn bekering kwam echter een inzicht dat we àlles wat we hebben, van God gekregen hebben, als een gratuite gave: “Wat bezit gij dat gij niet gekregen hebt?” (4 Kor. 7) En dan bedoel ik niet alleen de materiële maar ook de geestelijke zaken.

Het geloof is vóór alles een gave, iets wat God ons om niet schenkt; de komst van de Zoon van God op aarde was een gave waarvan we de omvang niet kunnen schatten, de sacramenten zijn een gave, onze Engelbewaarder enzovoort. We mogen niets als vanzelfsprekend aannemen, of kwaad worden als ons leven niet verloopt zoals we willen. Een hele uitdaging: ik worstel nog steeds om de “sense of entitlement” van me af te werpen.

“àlles wat we hebben, hebben we van God gekregen, als een gratuite gave.”

ZOEK EERST HET KONINKRIJK

De derde houding is die om altijd de voornaamste waarde te geven aan de geestelijke zaken: “zoekt eerst het Koninkrijk en zijn gerechtigheid” (Mt. 6:33).

Voor mij persoonlijk waren mijn idolen vroeger het hogerop geraken op de maatschappelijke ladder, en iets buitengewoons doen in mijn carrière. Met mijn bekering kwam echter het revolutionaire inzicht dat er een bovennatuurlijke orde bestaat – de orde van de genade, van God, van onze geest, van de engelen en de duivels. Wat er in ons leven het meest toe doet? Onze voortgang in de volmaaktheid in de liefde, gered worden, de toestand van onze ziel. Ik denk dat niet-westerse culturen hier een streepje voor hebben op die van ons, post-christelijk Europa, die in de valkuil van het materialisme zijn getrapt: ze waarderen het onzichtbare méér dan het zichtbare.

“Wat er in ons leven het meest toe doet? Onze voortgang in de volmaaktheid in de liefde.”

NIETS WEIGEREN

Ten vierde en laatste geloof ik dat het God ‘vertederd’ heeft dat ik Hem niets wilde weigeren.

Voor mij was dat natuurlijk gemakkelijk, want niet iedereen wordt gezegend met een plotselinge gave van geloof zonder dat hij er iets voor heeft moeten doen. De liefde van God zo overduidelijk gewaar worden, wekte bij mij maar één reflex op: liefde terug willen geven in overvloed.

In het begin manifesteerde die bereidheid tot alles zich in het onderscheiden van mijn roeping. Ik was bereid slotzuster te worden, en daarvoor zelfs mijn relatie te verbreken (met de man die nu mijn echtgenoot is, arme kerel). Maar God riep me tot het huwelijk, zo bleek, een roeping die voor mij enigszins zelfs moeilijker te aanvaarden was: want minder spectaculair en (ogenschijnlijk) minder radicaal.

“De mens die alles aanvaardt (of zelfs kiest) wat hem te beurt valt, mag er zeker van zijn een hoge graad van volmaaktheid te hebben bereikt.”

Tien jaar verder op mijn geloofspad, en de bereidheid tot alles neemt geen adembenemende proporties meer aan, maar is niet minder veeleisend. Het gaat in mijn leven als getrouwde vrouw die open staat voor het leven bijvoorbeeld om het aanvaarden nooit tijd te hebben (reden waarom ik dit artikel twee maanden te laat instuurde) en altijd moe te zijn. De mens die alles aanvaardt (of zelfs *kiest*) wat hem te beurt valt, mag er zeker van zijn een hoge graad van volmaaktheid te hebben bereikt.

Linde WOUTERS
september 2022

www.onsthuis.org

MISSIO – GETUIGENIS

Met het oog op de missiemaand oktober, vroeg Hedwig Reyntjens, afgevaardigde van MISSIO voor het vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen, mij een getuigenis over mijn leven als missionaris. Moge dit een kleine bijdrage zijn voor de missieanimatie in ons vicariaat.

© Nieuwsblad

Mgr. Jan DE BIE

GEROEPEN TOT MISSIONARIS

Mijn roeping tot missionaris begon met de encycliek “Fidei Donum” van Paus Pius XII in 1957. Ik was toen seminarist in het 2^e jaar filosofie in Mechelen. Ik las een artikel over deze encycliek. De paus deed hiermee een sterke oproep aan de bisschoppen om ook diocesane priesters naar de jonge kerken in nood te zenden. Hij wees hun op hun zending en verantwoordelijkheid als opvolgers van de apostelen niet alleen voor hun eigen bisdom maar ook voor de wereldkerk.

In datzelfde artikel werd ook sterk gewezen op de grote nood aan priesters in Latijns-Amerika. Dit klonk voor mij als een persoonlijke oproep. Missionaris zijn was niet langer alleen weggelegd voor religieuzen, maar ook voor diocesane priesters. Vroeg de Heer Jezus, aan wie ik mijn leven wilde geven als priester, mij niet om mij beschikbaar te stellen voor de Kerk in Latijns-Amerika? Ik ging met deze vraag naar mijn geestelijke leider en de president van het seminarie. Wijselijk vroegen ze mij dit te laten rijpen om het zo tot een duidelijke onderscheiding te laten komen.

Ik nam contact op met de president en de geestelijke leider van het College voor Latijns-Amerika (COPAL) dat in 1954 door de Belgische bisschoppen in Leuven, bij de katholieke universiteit, was opgericht als antwoord op een uitdrukkelijke vraag van de Paus.

Gedurende mijn hele seminarietijd ging ik hen regelmatig bezoeken en leerde ik door lectuur en contacten de Kerk in Latijns-Amerika beter kennen.

Kort na mijn priesterwijding in 1961 werd het bisdom Antwerpen opnieuw opgericht. Ik werd priester van dit nieuwe bisdom en Mgr. Daem werd mijn bisschop. Al vlug vertelde ik hem dat ik mij door de Heer geroepen voelde als Fidei Donum-priester in Latijns-Amerika en dat deze roeping al jaren in mij aan het rijpen was onder de begeleiding van goede priesters. Mgr. Daem vroeg bedenktijd en stelde mij voor, na overleg met de president van COPAL, in Leuven verder theologie te studeren.

Een jaar later, in 1963, stemde hij in met de vraag van de president van COPAL of ik hem daar mocht gaan helpen terwijl ik verder zou studeren. Ik verhuisde naar COPAL en werd geleidelijk meer ingeschakeld in de beleidsploeg van de president. COPAL had twee afdelingen: een seminarie met meer dan 100 seminaristen en een vormingscentrum voor priesters, religieuzen en lekenangelovigen die zich voorbereidden op een vertrek naar Latijns-Amerika. Zo kreeg mijn missionarisroeping een eerste invulling: ik mocht meewerken aan de vorming van seminaristen, toekomstige missionarissen. Na twee jaar werd ik benoemd tot geestelijke leider. Intussen zette ik mijn theologische studies verder aan de universiteit en leerde Spaans en Portugees in het vormingscentrum van COPAL. Voor mijn doctoraat werkte ik op de sermoenen van Padre António Vieira S.J., één van de grootste missionarissen van Brazilië, in Bahia en het Amazonegebied, in de 17e eeuw.

In die tijd, van 1962 tot 1965, vond in Rome het Tweede Vaticaans Concilie plaats. Op de faculteit theologie in Leuven werd dit buitengewoon gebeuren intens meegeleefd bij de professoren en de studenten. Zo hadden wij het voorrecht in de cursus van Mgr. Philips ingeleid te worden in de vernieuwende theologie over de Kerk van de constitutie *Lumen Gentium*. In die periode en ook daarna kwamen heel wat bisschoppen uit Latijn-Amerika op bezoek in COPAL, dikwijls met de vraag om priesters voor hun bisdom. Die ontmoetingen waren voor mij een grote verrijking. De Kerk in Latijns-Amerika kreeg een concreet gezicht.

Eén van die bezoeken werd voor mij bepalend voor mijn vertrek naar Brazilië. In 1969 kwam de aartsbisschop van Salvador de Bahia, Mgr. Eugênio Sales, naar COPAL met een zeer specifieke vraag. Hij wilde een theologische hogeschool oprichten in de schoot van de katholieke universiteit van Salvador. Daarvoor wilde hij een ploeg theologisch geschoolde priesters. Ik was als lid van de beleidsploeg van COPAL aanwezig bij die gesprekken. Onze president was dit project heel genegen. Mgr. Eugênio Sales vroeg hem of ook ik bij die ploeg zou kunnen gevoegd worden. En ja, het kon en ook mijn bisschop Mgr. Daem stond het toe.

NAAR BRAZILIË

In maart 1970 vertrok ik als Fidei Donum-priester naar Brazilië. Mgr. Eugênio Sales gaf mij een dubbele zending: professor aan de nieuwe theologische hogeschool en parochiepriester van een nieuwe parochie in een arme favela, sloppenwijk. De bisschop vond terecht dat een goede prof van seminaristen met zijn twee voeten in de pastorale realiteit moest staan.

Die theologische hogeschool was op de eerste plaats gericht op de vorming van toekomstige diocesane en religieuze priesters in de staat Bahia en ook breder in het Noordoosten van Brazilië. Ook zusters en geïnteresseerde lekgelovigen konden zich inschrijven. Latijns-Amerika was in volle transitie. De Kerk wilde, in het licht van het Tweede Vaticaans Concilie, beantwoorden aan de uitdagingen die daarmee gepaard gingen. De tweede Algemene Conferentie van het Latijns-Amerikaans Episcopaat van Medellín in 1968 gaf daartoe een sterke aanzet. Met een duidelijke voorkeursoptie voor de armen, wilde de Kerk in Latijns-Amerika meebouwen aan een rechtvaardige en vredevolle samenleving.

In het slotdocument van Medellín wordt bijzondere aandacht gegeven aan de vorming van de priesters. “Deze moet een fundamenteel instrument worden van de vernieuwing van de Kerk en antwoord op de religieuze en menselijke eisen van het continent”. (13, 2) Met die opdracht werd de nieuwe theologische hogeschool in Salvador opgericht en daartoe werd ik ook geroepen samen met de hele equipe van professoren. Twaalf jaar mocht ik mij met hart en ziel daarvoor inzetten. Het werd een boeiende uitdaging, die mij heel veel heeft bijgebracht.

Het vroeg van mij een grote inculturatie in de dynamiek van de plaatselijke Kerk en samenleving. Het meest werd ik gekneed door de inschakeling in de parochie waar ik ook ging wonen. Het was één van armste favela's van de stad. Ongeveer 20.000 inwoners, bijna allemaal inwijkelingen uit het binnenland, heel veel kinderen en jongeren. Geen verharde

wegen, geen riolering, weinig huizen aangesloten op het elektriciteitsnet, geen telefoon, heel beperkte waterleiding. Nooit werd huisvuil opgehaald. Er was één politiepost, één medische post, een terminus voor autobussen naar de stad en drie kleine lagere schooltjes. In die menonwaardige omgeving leefden duizenden mensen in armoedige huisjes. Ik zou ze leren kennen als eenvoudige gelovigen met een onverwoestbaar godsvertrouwen en een taaie wil om te werken aan een betere toekomst voor hen en hun kinderen.

De parochie was sinds drie jaar opgericht met een dynamische pastoor en een buitengewone Italiaanse pastorale werkster. Ze hadden een equipe gevormd van plaatselijke medewerkers aan wie ze een basisvorming gaven en die animatoren werden van kerkelijke basisgemeenschappen, zoals Medellín had aanbevolen. Er werd een mooie kapel gebouwd, toegewijd aan de apostel Andreas, met aanpalend een vormingscentrum in opbouw. In een ander deel van de wijk, waren ze begonnen met

de bouw van de parochiekerk, met Sint Jozef als patroonheilige. Toen ik er aankwam, was een zaaltje als noodkerk gebouwd, dat later als sacristie zou dienen. Van de kerk zelf waren de funderingen klaar maar de bouwwerken lagen stil door gebrek aan middelen. Er was ook een aanzet gegeven voor een derde gebedsplaats: “Cristo Redentor, Christus Verlosser”. Daarvoor was een stuk grond geschonken in het armste gedeelte van de wijk. De pastoor, een man met visie en een enorme werkkraft en die mensen kon bezielen, was spijtig genoeg, vertrokken.

“Ik zou ze leren kennen als eenvoudige gelovigen met een onverwoestbaar godsvertrouwen en een taaie wil om te werken aan een betere toekomst voor hen en hun kinderen.”

Deze zorg voor deze parochie, samen met de Italiaanse pastorale werkster en veel goede mensen die ervoor gingen, werd mijn tweede opdracht, naast mijn inzet als prof in de theologische hogeschool. We konden gelukkig verder bouwen op de aanzet die gegeven was door mijn voorganger. Er was een parochieploeg met mensen die animatoren waren van de basissgemeenschappen, die de catechese droegen, die mee instonden voor de liturgie en de verschillende projecten van het vormingscentrum. Met hen werd gepland en geëvalueerd. Deze mensen waren de dragers van de parochie. Met hen mogen op weg gaan was voor mij een zegen: hun sterk geloof, hun grenzeloze

inzet, hun wijsheid. Hoe dikwijls zeiden ze mij, wanneer ik het moeilijk kreeg: “Padre, Deus é mais, God is meer!” Zij leerden mij de schone ziel kennen van de “nordestino”, de arme mensen die uit het binnenland van het noordoosten van Brazilië in onze wijk een nieuwe toekomst kwamen zoeken.

Mijn eerste aandacht ging naar het versterken van de basisgemeenschappen. De bevolking van onze wijk groeide zeer snel. De inwijkelingen uit het binnenland bleven maar komen. Met onze medewerkers gingen wij ze opzoeken en uitnodigen om deel te nemen aan onze basisgroepen. Deze kwamen wekelijks samen. Het evangelie van de zondag werd gelezen en dan vertelden we aan elkaar wat dat voor ieder van ons bekende en hoe het in ons leven konden toepassen. Ik herinner mij nog heel goed zo een eerste bijeenkomst van een nieuwe groep. Op een avond waren we samen voor het huisje van de familie die ons ontving. Het enige licht kwam van een petroleumlamp.

*“Hoe dikwijls zeiden ze mij, wanneer ik het moeilijk kreeg:
“Padre, Deus é mais, God is meer!”*

Na een inleidend gebed en de kennismaking, deelde ik bijbels uit met grote letter, geopend op de bladzijde die we gingen lezen. Ik vroeg wie wilde voorlezen. Vlug bleek dat niemand van de volwassenen kon lezen. Dan vroeg ik aan de kinderen die er ook bij waren of iemand van hen zou willen lezen. Een wat groter meisje las dan voor in het schaarse licht van de petroleumlamp. Dit wekelijks samen bidden en overleggen vanuit het Woord Gods bracht tot concrete initiatieven die beantwoordden aan hun noden. Zo wilden ze graag alfabetisatie met als bijzondere motivatie de bijbel kunnen lezen.

Heel veel aandacht ging ook naar een verzorgde liturgie, ook al hadden we, buiten de kapel van Santo André, nog geen geschikte locatie. De leiders van onze parochiegemeenschap koos ervoor een prioriteit te maken van het heropstarten van de parochiekerk. Velen boden zich aan om mee te werken in de fondsenwerving en ook als vrijwilligers op de bouwwerf. Na enkele jaren werd ook de bouw van de kapel “Cristo Redentor” aangepakt. Eerst een voorlopig onderdak en later de definitieve kapel. Ook dat werkte stimulerend voor de groei van de plaatselijk gemeenschap. Intussen vierden we de zondagseucharistie in open lucht: een heel bijzondere ervaring.

Ik mocht heel veel kinderen dopen. Het laatste jaar op de parochie waren het er meer dan duizend. Ouders, peters en meters kregen drie avonden een catechetische voorbereiding.

De catechese voor de eerste communie had ook een heel voorname plaats. We hadden elk jaar ongeveer vierhonderd kinderen die zich op hun communie voorbereidden. We konden hiervoor rekenen op de zeer gewaardeerde medewerking

van de school voor catechese van het bisdom. De ouders werden ook betrokken bij de gelovige groei van hun kinderen. In ons vormingscentrum bij de kapel van Santo André, waar onze Italiaanse medewerkster de bezielende leiding had, werd een hele waaier van vormingscursussen gegeven. Onder meer alfabetisatie, snit en naad, koken, opleiding van bouwvakkers. Zo wilde de parochie meewerken aan de mogelijkheid om beter werk te vinden op de arbeidsmarkt.

RECTOR VAN HET GROOT SEMINARIE

Op het einde van 1975, benoemde de aartsbisschop van Salvador mij tot rector van het Groot Seminarie, terwijl ik tevens prof bleef aan de theologische hogeschool. Na zes jaar verliet ik de parochie en ging op het seminarie wonen om mij voortaan helemaal toe te leggen op de vorming van toekomstige priesters. Het is een diocesaan seminarie dat ook open staat voor seminaristen van andere bisdommen in het binnenland. Er waren heel wat problemen geweest, wat onder andere meebracht dat bisschoppen van het binnenland het vertrouwen in dit seminarie hadden verloren. Zo was het aantal seminaristen teruggeslagen tot elf. De aartsbisschop van Salvador wilde een nieuw begin met een nieuwe ploeg voor de leiding. Ik werd rector; een zeer bekwame zuster franciscanes, die novicemeesteres was geweest, werd vice-rector; een pater jezuïet was geestelijke leider en een leek econoom. Voor mij waren de seminaristen, als jonge christenen die zich door de Heer geroepen voelden om priester te worden, ook mee verantwoordelijk voor de goede werking van hun seminarie.

Samen met hen werkten we een leefregel uit, die ons samen leven als gemeenschap moest oriënteren en die ook door de bisschop werd goedgekeurd. Deze kwam regelmatig op bezoek om de gang van zaken te evalueren en ons te bemoedigen. De seminaristen werden daarbij ook gehoord. Er groeide een sfeer van vertrouwen en zin voor verantwoordelijkheid. Ze volgden de lessen aan de theologische hogeschool, die juist naast het seminarie gevestigd was. Op het seminarie zelf hadden wij bijzonder zorg voor hun menselijke en spirituele groei. Stilaan kwam het vertrouwen van de bisschoppen uit de naburige bisdommen terug en nam het aantal seminaristen weer toe. Het samen leven en op weg gaan met deze jonge christenen die hun leven wilden geven voor de Heer en zijn Kerk, was voor mij een buitengewone genade, waarvoor ik hen en de Heer altijd dankbaar zal zijn.

TERUG NAAR BELGIË

Na twaalf jaar in dienst van het aartsbisdom Salvador de Bahia, riep Kardinaal Danneels mij terug naar België. Hij benoemde mij tot president van het College voor Latijns-Amerika in Leuven. Ik was wel liever in Brazilië gebleven, maar hij wilde iemand met ervaring in Latijns-Amerika en die het college kende. Deze nieuwe opdracht was trouwens ook zuiver dienstwerk voor de Kerk in dat continent.

Het college was in die twaalf jaar erg veranderd, zoals trouwens de hele Kerk in ons land. Er was nog maar één seminarist die in het laatste jaar van zijn opleiding was. Na hem zijn er geen meer gekomen. Het vormingscentrum echter bleef goed werken. Het ontving jaarlijks nog heel wat gemotiveerde mannen en vrouwen, priesters, zusters en vooral leken gelovigen, die zich met een intensieve sessie van vier maanden kwamen voorbereiden op hun nieuwe inzet als missionarissen in Latijns-Amerika. De meeste kwamen uit de ons omringende landen. In de voormiddag leerden ze Spaans of Portugees. In de namiddag kregen ze conferenties over geschiedenis, cultuur, samenleving en voornamelijk het leven van de Kerk in dat continent. Bijzondere aandacht ging naar de conclusies van het tweede Vaticaans Concilie en van de twee algemene vergaderingen van de Latijns-Amerikaanse bisschoppen in Medellín en Puebla, die het Concilie naar de Latijns-Amerikaanse realiteit wilden toepassen. De voorkeursoptie voor de armen kreeg hierbij de nodige aandacht. Voor deze opdracht kon ik rekenen op de onschatbare aanwezigheid en inzet van enkele zusters van Vorselaar en van een goede secretaresse die, onder andere, de dossiers van onze priesters opvolgde.

De bisschoppen van ons land vroegen me ook de Belgische Fidei Donum-priesters die langs COPAL vertrokken waren te blijven volgen. Bijna elk jaar ging ik ze ter plaatse bezoeken. Drie keren mocht ik één van onze bisschoppen op die reizen begeleiden. Wanneer onze priesters in België met verlof waren, ontving ik ze in COPAL, persoonlijk of in groep. Elke eerste woensdag van de maand was er een ontmoeting met hen in het college.

MISSIONARIS IN ONS AARTSBISDOM

Zes jaar mocht ik deze mooie dienst op COPAL opnemen. Totaal onverwacht, kreeg ik een gans andere nieuwe zending. Op vraag van Kardinaal Danneels benoemde Paus Johannes-Paulus II mij tot hulpbisschop van de kardinaal. Ik werd vicaris-generaal voor het vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen. Op 19 april 1981 werd ik in de Sint-Rombouts kathedraal te Mechelen tot bisschop gewijd. 24 jaar was ik missionaris in dienst van de Kerk in Latijns-Amerika. Nu werd ik, met mijn ervaring in Brazilië en op COPAL, missionaris in ons aartsbisdom, maar nu als hulpbisschop en vicaris-generaal.

“Het blijde en rotsvaste geloof van de kleinen en de armen heeft ten diepste getekend.”

23 jaar bleef ik in dit dienstwerk van leiding geven in een groot en zeer verscheiden vicariaat. Met veel overleg met de verschillende geledingen van ons vicariaat en in samenwerking met veel goede medewerkers uit de beleidsploeg en de vicariale diensten, kwamen we tot pastorale plannen, waarmee we wilden beantwoorden aan de

pastorale uitdagingen van onze plaatselijke Kerk. Hierbij lieten we ons voortstuwen door wat onze Heer Jezus met zijn Blijde Boodschap bedoelde: “Opdat zij leven mogen bezitten, en wel in overvloed” (Joh. 10, 10).

Dankbaar mag ik terugkijken op al die jaren in dienst van de Heer en zijn volk, in Salvador de Bahia, op het College voor Latijns-Amerika en in ons bisdom. Dankbaar voor de Gods blijvende aanwezigheid in al die gemeenschappen, voor de Heilige Geest die hen leidde en

bezielde, voor het levende geloof en de nederige inzet van zoveel mannen, vrouwen, jongeren en kinderen, voor de overvloed van leven in zoveel gedaanten van de Kerk van onze Heer.

Heel bijzonder dank ik de Heer voor de jaren dat ik mocht leven met de armen van de parochie San José in Brazilië. Het blijde en rotsvaste geloof van de kleinen en de armen heeft ten diepste getekend. Met Maria, de moeder van de Heer en van zijn Kerk, mag ik het uitzingen:

“Hoog verheft nu mijn ziel de Heer,
Verrukt is, mijn geest om God, mijn Verlosser.
Machtigen haalt Hij omlaag van hun troon,
Eenvoudigen brengt Hij tot aanzien;
Behoeftigen schenkt Hi overvloed,
Maar rijken gaan heen met ledige handen.”

Met deze diepe vreugde en dankbaarheid, mag ik nu, als bisschop op rust, in Scherpenheuvel stil teruggetrokken leven, bij het heiligdom van Onze Lieve Vrouw, samen met twee medebroeders in de kleine gemeenschap van Oratorianen van Fillipus Neri. Met mijn missionarishart blijf ik biddend verbonden met de Kerk hier en over de wereld. In de mate van het mogelijke help ik nog bij de opvang van de vele bedevaarders, vooral in het priesterhuisje. De mensen komen er een zegen vragen, een gesprek, het sacrament van de verzoening. Intussen kijk ik hoopvol uit naar de definitieve ontmoeting met onze Heer en Verlosser.

Scherpenheuvel, 1 oktober 2022

Feest van de H. Theresia van Lisieux,
Begin van de missiemaand.

+Jan DE BIE, bisschop-emeritus.

MISSIONAIRE KERK EN JODENDOM

**Kardinaal Jozef De Kesel, in het essay
'Geloof & Godsdienst in een seculiere samenleving',
*Halewijn, 2021 :***

“Het jodendom heeft voor het christendom een heel bijzondere betekenis. Het joodse geloof waarvan de Schrift in het voor ons Eerste Testament getuigt, is voor de christenen geen andere godsdienst, maar oorsprong en fundament van zijn eigen geloof. Natuurlijk blijft voor de christen Christus zelf de leessleutel van dit Eerste Testament. Niemand anders dan Christus is de hoeksteen (1 Pe. 2,4-8). Maar dat belet niet dat voor de Kerk het jodendom een betekenis heeft die geen enkele andere godsdienst voor haar heeft.

Het was de heilige paus Johannes-Paulus II die op 13 april 1986 in de synagoge van Rome deze woorden sprak : ‘De Joodse godsdienst staat niet compleet buiten ons, maar behoort op een of andere manier tot onze godsdienst. We hebben daarom met haar banden die we met geen enkele andere godsdienst hebben. Gij zijt onze bevoorrechte broeders en in zekere zin zou men ook kunnen zeggen onze oudere broeders.’”

“Het gaat hier wel degelijk om de betekenis van het jodendom voor het christendom en niet alleen over de christelijke betekenis van het Nieuwe Testament. De Kerk weet zich het nieuwe Godsvolk. Maar dat betekent niet dat het jodendom in haar ogen dan maar beter ophoudt te bestaan. De Kerk vervangt het volk niet dat God zich het eerst heeft uitverkoren. Het nieuwe dat Christus heeft gebracht is juist dat nu ook de heidenen toegang hebben tot het ene volk van Gods belofte. Wij christenen uit het heidendom, zijn ‘wilde loten’, ‘tegen onze natuur in geënt op die edele olijf’ (Rom.11,21).”

“In 2015 heeft de *Commissie voor de religieuze relaties met het jodendom* een bijzonder mooie tekst gepubliceerd. De Commissie maakt deel uit van het *Secretariaat voor de Eenheid* te Rome. Daarin staat onder nummer 40 het volgende te lezen :

‘(...) het begrip ‘missie onder de joden’ is een uiterst delicate en gevoelige kwestie voor de joden want voor hen raakt dit aan het bestaan zelf van het joodse volk. De kwestie is ook problematisch voor christenen voor wie de universele heilsbetekenis van Jezus Christus en dus de universele zending van de Kerk een fundamentele betekenis hebben. Daarom is de Kerk de evangelisatie onder de joden, die geloven in de ene God, op een andere manier gaan zien dan die bij de volkeren die een andere religie of een andere levensbeschouwing hebben. Concreet betekent dit dat de katholieke Kerk geen enkele specifieke institutionele missionaire actie tegenover de joden onderneemt of aanmoedigt.’

‘Les dons et l’appel de Dieu sont irrévocables’ (Rm 11,29). Une réflexion théologique sur les rapports entre catholiques et juifs à l’occasion du 50e anniversaire de Nostra Aetate (n.4), 2015, p41.

In deze tekst wordt duidelijk gezegd dat elk institutioneel gepland missionair initiatief ten aanzien van de joden onaanvaardbaar is. Dat belet natuurlijk niet dat christenen tegenover hun joodse medebroeders van hun geloof kunnen getuigen en dat joden tot het geloof kunnen komen dat Jezus de Messias is. De tekst laat in dezelfde paragraaf dan ook onmiddellijk volgen :

‘Maar nu de Kerk principieel alle institutionele missionering onder joden verwerpt, zijn christenen toch geroepen om tegenover de joden te getuigen van hun geloof in Jezus Christus, in alle nederigheid en delicaatheid, goed wetend dat de joden Gods Woord is toevertrouwd en altijd in het besef vat de immense tragedie van de Shoah.’

Ook deze laatste verwijzing naar de Shoah is opmerkelijk en laat ten overvloede zien hoe delicaat deze aangelegenheid is.”

“Een christen kan de universele heilsbetekenis van Christus niet in vraag stellen. Ze is het hart van zijn geloof. Toch gelooft de Kerk tegelijk dat God zijn verbond met Israël nooit verbroken heeft. Gods roeping en uitverkiezing zijn onherroepelijk. Als we proberen te begrijpen hoe die twee kunnen samen gaan, zullen we waarschijnlijk nooit een sluitend argument vinden. We stoten hier op de grenzen van de theologische reflectie. Maar die grenzen aanvaarden betekent niet dat we ons dan maar overgeven aan irrationele en gratuite inzichten. We stoten hier veeleer

op het geheim zelf van Gods liefde en van zijn heilsplan voor deze wereld. Gods wegen zijn niet de onze. En uiteindelijk ondoorgroendelijk.

In paragraaf 37 van dezelfde tekst van de Commissie voor de religieuze relaties met het jodendom, wordt gezegd :

‘Het gaat er niet om missionaire inspanningen te leveren voor de bekering van de joden maar te wachten op het uur door God gewild, waarop we allen zullen verenigd zijn en ‘alle volkeren uit één mond de Heer aanroepen en Hem zullen dienen onder één juk’ (Nostra Aetate, 4).

“Een christen kan de universele heilsbetekenis van Christus niet in vraag stellen. Ze is het hart van zijn geloof. Toch gelooft de Kerk tegelijk dat God zijn verbond met Israël nooit verbroken heeft.”

“Uiteraard is het niet de bedoeling van dit essay verder in te gaan op het grote belang van de dialoog tussen Kerk en Synagoge. We hebben alleen willen laten zien dat pastorale en institutionele missionaire projecten niet per definitie de evidente wegen zijn om de getuigen van het Evangelie van Gods liefde. In het geval van het jodendom zijn ze zelfs ongepast en alles behalve aangewezen. Het feit dat het joods volk deel blijft uitmaken van het heilsplan van God voor deze wereld, waarschuwt ons tegen een eenzijdig ecclesiocentrisme.

God heeft in Christus deze wereld ten einde toe liefgehad. Wat Hij begonnen is, zal Hij ook voltooien. Daarvoor heeft Hij zijn Kerk nodig. Zij is daarvan als sacrament zichtbaar en daadwerkelijk teken. Maar het is niet zij maar God zelf die van deze verlossing de actor is en blijft en niemand anders. En die daarvoor wegen kent die wij niet kennen.”

“Toch dringt de vraag zich hier op: geldt wat hier gezegd wordt over de betekenis van het jodendom voor de Kerk ook voor de andere godsdiensten? Niet op dezelfde manier. Maar kunnen de andere godsdiensten en met name de islam toch op een of andere manier begrepen worden binnen Gods heilsplan waarvan Christus oorsprong en vervulling is? Ook op deze vraag heb ik geen antwoord. Dat kan alleen als ik ook dan de uniciteit van Christus onverkort belijd. Maar als het kan, zal het op een wijze zijn en langs wegen die alleen Gods wegen zijn.

Zoals we het lezen bij Paulus: ‘Geen oog heeft gezien, geen oor heeft gehoord, geen mens kan het zich voorstellen, al wat God bereid heeft voor wie Hem liefhebben’ (1 Kor. 2,9). Ook het Tweede Vaticaans Concilie zegt uitdrukkelijk ‘dat Gods voorzienigheid en zijn bewijzen van goedheid en heilsbesluiten zich tot allen uitstrekken’ (Nostra Aetate, 4).

OVER DE GRENZEN HEEN

“Ik schrijf 1989, na een lange rondreis doorheen verschillende landen op zoek naar asiel komen we aan in het mooie België.

We vluchtten uit ons dorp in zuidoost Turkije.

Daar waar we zelfredzaam letterlijk tussen de bergen leefden op zelfstandige wijze zijn we uiteindelijk het onderwerp geworden van systematische vervolging en discriminatie door de plaatselijke overheid.”

**Aan het woord is een jonge man uit Sint-Katelijne-Waver, David Nas.
Echtgenoot, vader van drie, en priester in spe :**

Op verschillende manieren hebben onze voorouders gemerkt dat het leven daar op lange termijn niet meer mogelijk zou zijn voor een christelijke minderheid. Hiermee komen we meteen op de hoofdzaak; ‘christelijk’. Ware het niet voor deze overtuiging zouden we de oceaan niet overgevaren zijn naar West-Europa. In de veronderstelling dat we in België in een overwegend christelijk land zouden aankomen hebben we ons hier gesetteld. Natuurlijk niet wetend wat er anno 2022 zou gebeuren en gezegd worden op het publieke forum betreffende dit onderwerp.

KASTEELHEER WORDEN

Wie zou beweren dat hij bij aankomst in een nieuw land als vluchteling in een kasteel kan wonen, wordt meteen op deze bewering teruggefloten. Toch is het zo dat dit ons te beurt viel. We worden als gezin, samen met vele andere gezinnen opgevangen in het Klein Kasteeltje te Brussel, een opvanghuis voor asielzoekers. Hier ontdekken we de vrijgevigheid en gastvrijheid van enkele Vlamingen uit Sint-Katelijne-Waver. De plaats waar we tot vandaag zijn blijven vertoeven. Door de volharding van onze kant en de hulp die we kregen vanuit verschillende hoeken zijn we vandaag geraakt waar we nu staan. We verlaten dus ons kasteel en komen aan in Sint-Katelijne-Waver, waar overigens een broer van mijn vader reeds woonde. Omringd door de zorg van de plaatselijke zusters van Ursulinen slagen we in de dagdagelijkse taak van het ‘overleven’. Ook al hadden we het niet gemakkelijk destijds, toch blikken mijn ouders steeds dankbaar terug op die momenten en ontmoetingen met mensen die christen-zijn be-leven. Verkondigen met daden draagt tot op de dag van vandaag nog vruchten.

PRIESTER IN SPE GEBOREN

Februari 1991, mijn moeder bevalt van een jongen. Het laatste kind van een kroostrijk gezin, want al snel kwam het besef dat kinderen grootbrengen in België niet van dezelfde evidentie is als toen in het dorp Herbole (wat nu niet meer bestaat). Een naam hadden mijn ouders nog niet gekozen. Daar werd doorgaans vlak na de geboorte over nagedacht. Ook voor deze naam was er invloed van de goede Vlaamse kennissen die de familie toen had. Men noemt het kind David op vraag van Maria, de barmhartige buurvrouw die meermaals in de bres is gesprongen voor ons gezin wanneer het onderwerp 'uitwijzing' door de overheid aangehaald werd.

“Verkondigen met daden draagt tot op de dag van vandaag nog vruchten.”

OPVOEDING

In ons warm nest kregen we een christelijke opvoeding met een zeer katholieke insteek. Moeder bracht de jongste kinderen meermaals per week naar het 'Lourdesgrotje' in OLV Waver. Daar baden we samen de rozenkrans. Deze plaats zal later in mijn leven een zeer belangrijke rol krijgen.

Ik herinner me dat we, toen ik ongeveer 12 jaar was, in de Sint-Pieter en Paul kerk op de Veemarkt in Mechelen vieringen hielden en tijdens een gewone zondagsviering stond ik naast mijn ouders tussen het gelovige volk. Door de onderdompeling in het geloof ben ik als jonge knaap de eucharistie blijven dienen. Als kind was ik reeds gefascineerd door de mysterieuze aspecten van onze liturgie die in het Aramees voornamelijk gezongen door het kerkgebouw weergalmde. Ook nu speelt die kindse fascinatie een belangrijke rol in mijn geloof. Met het ouder worden komt men tot een zekere rijping (van het geloof), maar als men niet meer verwonderd in het geloof staat is het als iets dat men reeds bereikt en volbracht heeft, terwijl het geloof in essentie een weg is die men gaat en waar men steeds verrassend nieuwe zaken tegenkomt.

“Ware het niet voor deze overtuiging zouden we de oceaan niet overgevaren zijn naar West-Europa.”

PAULUS

In mijn tienerjaren heb ik op vlak van actieve geloofsverdieping een verval gekend met daarna een heropleving. Het begon als het ware met een Paulus-ervaring. Door mijn goesting om de Aramese schrift en taal te leren ben ik gedoken in de epistels van Paulus, dewelke in de liturgie een vaste plaats tijdens de woorddienst hebben. Ongeveer 2 uur duurde het vooraleer ik thuis tijdens mijn vrije tijd 1 bladzijde van Paulus brieven gelezen had met de basiskennis van het Aramese alfabet. Zo ben ik blijven volharden en oefenen tot die 2 uren drastisch verminderden

naar een vlotte leeservaring. Maar dat wilde zeggen dat ik in het begin de boodschap absoluut niet mee had. Waar sprak die Paulus eigenlijk over? Zo ben ik de vertaalslag beginnen maken met de Nederlandse vertaling van de brieven. Geraakt als ik was door de theologische diepgang van zijn brieven ben ik me zelf verder beginnen verdiepen in de Bijbelboeken. *'Wie zijt Gij, mijn Heer?'* (Hnd 9: 5) luidde het in mijn hart. Langzaam begon mijn roeping haar oorsprong te krijgen.

ROEPING

Ik heb het pas laat beseft, maar eigenlijk heeft God me meermaals geroepen en heeft Hij me op minstens twee vlakken geroepen. In 2009 ontmoet ik mijn vrouw, met wie ik nu mijn leven en 3 kinderen deel. We leren elkaar gedurende vier jaar kennen en in 2013 stappen we in het huwelijksbootje. Onze eerste kennismakingsgesprekken gingen over het geloof. Dit heeft een zeer sterke band gecreëerd. Meteen gaf ik haar mee dat er bepaalde gevoelens en vraagtekens in mijn leven plaatsvonden met mijn toekomst als kandidaat-priester voor onze gemeenschap die haar wortels heeft in de Chaldeeuwse kerk. Zo wist ze meteen waar ze potentieel voor stond mocht ze met mij verder willen. Mijn vrouw heeft in zekere zin twee maal haar ja-woord moeten geven; in de roeping van ons huwelijk en in mijn roeping als kandidaat-priester waarin zij mee stapt.

Wablief ?

Ik hoor je al denken, gehuwd en priester-kandidaat. Hoe gaan die twee samen? Binnen de traditie van de Oosterse kerken is dit een concept dat altijd heeft bestaan en gewerkt heeft. Net

zoals in vele orthodoxe kerken is dit het geval. Het celibaat in de Latijnse kerk kent een heel andere geschiedenis dan de Oosterse tak van het christendom.

WAAR STA JE NU, MIJN ZOON?

In 2015 gebeurt het dat ik mijn broer, de tweede jongste van het gezin, aan het wandelen ben. Verdiept in gesprek als we waren komen we zonder dat we het doorhadden aan het Lourdesgrotje in OLV.-Waver. Daar was ik verwonderd over hoe de plaats helemaal hetzelfde is gebleven. Ik werd opnieuw gekatapulteerd naar mijn kindse ervaring met mijn moeder. Daar hebben beide moeders gezorgd voor een wake-up call van mijn roeping. Daar waar ik plannen maakte voor mijn verder leven met mijn vrouw werd ik geroepen tot een volledig loslaten.

Emoties namen de bovenhand en daar kreeg ik van mijn broer te horen dat als ik niet definitief antwoord aan God er een zekere vorm van afstel zou kunnen volgen. Wanneer de Heer je roept kan je niet zeggen '*Wacht effe, God.*'. Zo gezegd, zo gedaan en in juni 2015 gaf ik mijn ontslag met een opzegtermijn van twee maanden. 11 september was mijn laatste werkdag als techniker en 15 september was mijn eerste 'werkdag' aan het Johannes XXIII-seminarie te Leuven.

STUDIES

In 2009 sloeg in de schoolboeken dicht en kon ik gedurende zes jaar mezelf op de arbeidsmarkt van nut maken. Nooit had ik gedacht dat ik na die zes jaar weer achter de schoolbanken zou zitten. Het heeft in ieder geval heel veel energie gevraagd om de draad opnieuw op te pikken. Erg moeilijke momenten heb ik sindsdien doorstaan, maar ik kan besluiten dat ik vandaag niet op deze plaats zou staan mocht het niet zijn door de goede omgeving waarin ik mocht vertoeven. De vele hulp en begrip die ik gekregen heb van de seminarieverantwoordelijken zal altijd een rijke betekenis hebben in mijn verder voortbestaan. Ook onze overleden pastoor Idris Emlek(1964-2022) ben ik veel dank verschuldigd voor zijn vaderlijke zorg.

Tot slot kan ik zeggen dat mijn roeping niet mijn eigen verdienste is. Het is een genade die over mij is uitgestort door de Heer die mensen te werk stelt om met hun middelen te getuigen over Zijn werk in ons leven. Zovele mensen rondom mij die het mij mogelijk hebben gemaakt om christen te 'worden'. Daarom is het christendom een geloof van de Kerk, in de brede zin van het

woord. Dankbaar kan ik, ook doorheen de moeilijke momenten, terugblikken op deze positieve ervaringen in het leven met God, met mensen.

David NAS
oktober 2022

Mag ik dan bij jou ...

We gaan op stap met Ann Illegems, werkzaam als econoom - jurist op het Aartsbisdom. In haar vrije tijd begeleidt ze mensen die geconfronteerd worden met een verlieservaring.

Vertel eens Ann, mensen begeleiden met een verlieservaring, wat is dat ?

Ik begeleid mensen in een rouwproces; dit klinkt zwaar... Velen denken hierbij onmiddellijk aan het rouwproces bij overlijden. Maar er zijn veel meer verlieservaringen die mensen meemaken : we worden oud en moeten afscheid nemen van ons huis, van ons zelfstandig leven, we worden ziek en nemen afscheid van onze gezondheid, we nemen afscheid van een huisdier, onze kinderen verlaten het nest of settelen zich ver van huis; maar ook een ruzie, een ontslag, of gewoon de dingen des levens die anders verlopen dan je zou willen, ... dit kan je leven ontwrichten.

Afscheid nemen of omgaan met verlieservaringen doen we een leven lang; iedereen krijgt er mee te maken; soms eerder in het leven, soms wat later, soms verschillende verliezen kort na elkaar, soms met heel wat tussenpozen; het kan je leven serieus overhoop halen. Een aantal verliezen worden zelfs niet door de buitenwereld erkend als een verlies !

Elke persoon is uniek, elk verlies is uniek, elk rouwproces is uniek.

En als mens zijn we doorgaans zeer veerkrachtig, we kunnen veel aan en ook al zijn we platgeslagen, na verloop van tijd veren de meesten onder ons opnieuw recht, al dan niet met hulp van anderen.

Wie doet er een beroep op jou ?

Ik begeleid mensen via verschillende kanalen.

Ik ben voorganger in uitvaarten; hier poog ik, in een uitgebreid gesprek met de nabestaanden, aan te voelen wie de overledene was, wat die persoon heeft betekend voor zijn omgeving, hoe deze in het leven vruchtbaar is geweest voor anderen.

Ik poog het leven van de overledene te leggen op het evangelie, en te laten voelen hoe we vanuit het evangelie troost en hoop kunnen ontvangen. Gelovig afscheid nemen kan een houvast zijn.

Dit brengt het gesprek dikwijls bij confronterende vragen als : wat betekenen wij in het leven van onze medemens ?

“Het doet mensen goed om in alle vertrouwen, te mogen vertellen over de pijn, de rauwheid van het leven soms.”

Hoe voer je deze rouwgesprekken ?

In de eerste plaats door te luisteren, door de nabestaanden te laten vertellen wie de overledene was, en wat deze heeft betekend in hun leven en hoe de overledene verder zal leven in hun leven.

En soms gebeurt het dat mensen geen afscheid hebben kunnen nemen, stoot je op zaken die helaas onaf zijn gebleven, woorden die niet meer zijn uitgesproken, kwetsuren die niet geheeld zijn geworden.

Het doet mensen goed om in alle vertrouwen, te mogen vertellen over de pijn, de rauwheid van het leven soms.

Deze pijn te voelen, hoe oncomfortabel ook, het luisteren naar emoties en van daar uit te ontdekken wat de noden zijn, is een stap naar heling.

Dit zijn doorgaans diepgaande gesprekken, in alle vertrouwen.

Wat doe je precies om anderen te begeleiden ?

Eerlijk ?

Weinig...

Er zijn, empathisch luisteren, niet oordelen, en vooral vol begrip op zoek te gaan naar de noden die achter een verhaal schuil gaan.

En toch is dit veel...

Ik ervaar dat je op deze wijze het verschil kunt maken voor je medemens.

Je begeleidt ook kinderen ?

Da's inderdaad niet zo evident. Je benadert hen op een speelse manier m.b.t. hun verlieservaring. Samen knutselen bijvoorbeeld, samen bezig zijn en ondertussen de verhalen laten komen, is voor hen helend. Ze vertellen op hun niveau en geven spontaan zelf aan waaraan ze nood hebben.

Maar ook de oudere generatie weet je te vinden ?

Ja, en deze mensen raken me soms het meest. Als maatschappij zetten we de ouderen vaak aan de kant; soms worden ze niet meer gezien, we kijken de andere op, ze tellen niet meer mee; terwijl velen van hen zelf een leven van dienstbaar zijn achter de rug hebben. Ook zij willen er nog toe doen.

“Pas als we eindigheid van het aardse leven aanvaarden, komen we tot een intenser en voller leven.”

Is dit niet eigen aan ouder worden ?

Ja, maar ouder worden is méér dan leren wachten; ouder worden is een mooi maar innerlijk proces. Het maakt dat we op een bepaald ogenblik de balans op maken van ons leven, dat we naar onszelf durven kijken zoals we werkelijk zijn, en onszelf aanvaarden, dat we in het reine willen komen met een aantal zaken; het proces van vergeven en vergiffenis krijgen.

En soms is het te laat om nog een aantal zaken recht te zetten, maar hierover kunnen praten kan ook helend zijn.

Pas als we eindigheid van het aardse leven aanvaarden, komen we tot een intenser en voller leven, met aandacht voor de zaken die echt belangrijk zijn.

Wat kan je al deze mensen bieden ?

Een plek waar het veilig is om thuis te komen bij jezelf. Een plek waar een gehavende mens zijn kwetsbaarheid mag tonen.

Een voorwaarde om je kwetsbaar te kunnen opstellen is vertrouwen te hebben in de andere. Dit is een risico dat we in het leven af en toe moeten nemen...

Kwetsbaarheid en vertrouwen...

Communiceren in verbondenheid.

Wat is het mooiste dat je ooit hebt mogen doen?

Of het het mooiste is, durf ik niet zo zeggen, maar tijdens de coronaperiode heb ik een lange periode iemand mogen begeleiden die enorm veel verdriet had dat ze haar dochter en kleindochter die in het echte verre buitenland wonen, bijna een jaar niet heeft kunnen zien in levende lijve. De omgeving had voor dit verdriet, helemaal geen begrip; immers, je kind en kleinkind zijn in goede gezondheid, alleen moet je wachten tot corona ooit voorbij is om opnieuw je kind en kleinkind in je armen te kunnen sluiten.

Onbegrijpbaar voor de buitenwereld dat je hierom verdriet hebt, maar zeer zwaar om dragen voor deze moeder; een verlies en verdriet dat niet wordt “herkend”. En dit weegt soms nog zwaarder dan het verdriet zelf.

Waar vind je zelf inspiratie en de kracht om dit te doen ?

In eerste instantie ben ik blij en dankbaar voor de kansen die ik het leven heb gekregen. En misschien is dit een manier om je bijdrage te leveren en anderen te helpen die het even moeilijk hebben.

Wat is mijn inspiratie ? Misschien het evangelie ? Hier zit zoveel wijsheid in. Telkens als je denkt een verhaal te hebben doorgrond, ontdek je weer een nieuwe invalshoek. Het verhaal is 2000 jaar oud, en toch actueel.

Maar er zijn ook een aantal mensen die mij hebben “voorgeleefd” en waar ik veel respect voor heb; ook zij hebben mij geïnspireerd en gemaakt tot wie ik ben.

Maar vooral en bovenal is de grootste voldoening, de blijk van appreciatie van de mensen die je geholpen hebt of op weg hebt gezet.

Hoe hou je je zelf staande ? Neem je de emoties en zorgen van anderen niet mee ?

Zelfzorg is heel belangrijk; je kan niet voor anderen zorgen, als je niet eerst voor jezelf zorgt.

Soms is het nodig om er even tussen uit te gaan, los te laten, je batterijen op te laden.

Mag ik dan bij jou schuilen, als het nergens anders kan ?

Ja, een mooi lied van Claudia De Breij...

Ann ILLEGEMS
15 oktober 2022

UITNODIGING

DONDERDAG 27 OKTOBER 2022

10u-16u

LEUVEN

SINT-GEERTRUIHOF

Halfmaartstraat 6

Parking Vaartkom (10')

Treinstation Leuven (20')

SEMINAR: 'De kracht van het christendom: destructief en/of helend?'

We kunnen er niet omheen: er heerst een spirituele leegte in België en in West-Europa. Velen hebben de kerk de rug toegekeerd. Geloven is een privézaak geworden. Het spiritueel vacuüm wordt nu gevuld met Verlichtingsidealen, het (spiritueel) materialisme of andere -ismen. De missie lijkt nu democratie, secularisering en liberalisme verspreiden over de hele wereld voor de verlossing van de mensheid.

Hoe komt het dat religie een taboe is geworden in onze maatschappij en zoveel negatieve gevoelens wakker maakt in mensen? Waarom stelt onze maatschappij zich boven religie? Waarom gooit het Westen haar eigen kind met het badwater weg? Waarom mogen we niet meer openlijk spreken over de boodschap van Christus, maar wel over die van de boeddha? Onze voorouders hebben in de naam van het christendom grote bewegingen in gang gezet, maar ze hebben bewust of onbewust ook veel ladingen gecreëerd. Die blijven aanwezig in het onderbewustzijn van het Westen. De spoken uit het verleden blijven ons achtervolgen. We kunnen daar een zware prijs voor betalen, maar we kunnen ook proberen via erkenning van deze ladingen de weg vrij te maken voor de toekomstige generaties naar de essentie van het christendom: het verbond tussen God en de mensen: liefde.

Tijdens dit seminar proberen we niet alleen vanuit het systemisch perspectief (systemisch werk, contextuele therapie) een antwoord te vinden op al deze vragen, maar bekijken we ook hoe het christendom eigenlijk ook eeuwenlang de ouder en de therapeut is geweest voor onze voorouders en een onschatbare waarde aan psychologische inzichten bevat.

Iedereen is welkom op deze dag op het raakvlak van religie en psychologie, over zowel het heden als het verleden.

VOORMIDDAG : “WESTERSE TRAUMA’S VAN RELIGIE”

NAMIDDAG : “HELENDE KRACHT VAN RELIGIE”

met : **Sinem CAKIR**, religiewetenschapster en psychotherapeute

organisatie : CCV

deelname : 30 euro

inschrijvingen : vlbm@ccv.be

Sinem CAKIR

Wat begon met het verzamelen van citaten over liefde op mijn veertiende, mondde op mijn achttiende uit op een radicale beslissing om geen geneeskunde te gaan studeren zoals mijn familie dat wilde, maar ‘om de Waarheid te vinden’. Ik wilde vooral de waarheid over mezelf kennen. Wie ben ik? Hoe steek ik in elkaar? Waarom reageer ik zo en hoe kan ik mezelf veranderen om meer in lijn te zijn met wie ik werkelijk ben? Er was iets magisch aan de lessen oud-Grieks en het boek ‘de Alchemist’ van Paulo Coelho die mij precies een duwtje in de rug gaven om een grote stap in de goede richting te zetten. Zo begon ik met mijn bachelor in de sinologie en eindigde met een master in de wereldreligies aan de KU Leuven.

Doorheen de jaren ben ik in aanraking gekomen met verscheidene vormen van religie en spiritualiteit en heb ik verschillende spirituele meesters ontmoet die me hebben begeleid in mijn heelwordingsproces. Uiteindelijk ben ik bij het opstellingswerk en de innerlijke kind-techniek beland. Na zovele jaren innerlijk en uiterlijk zwerven ben ik eindelijk terechtgekomen waar ik werkelijk moet zijn, een thuis waar de antwoorden vanzelf emaneren: bij mezelf. In het bijzonder is het het opstellingswerk dat me heeft geholpen mijn eigen stukken te verwerken en in het reine te komen met mezelf, mijn verleden.